

Smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila

Na temelju članka 61. stavaka 6. i 7. Zakona o zaštiti okoliša, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 4. svibnja 2016. godine donijela *Uredbu o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (N.N. 44/2016)*. Ovom Uredbom propisuju se tehnički standardi zaštite okoliša čime se osigurava smanjivanje onečišćavanja zraka od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama te se u pravni poredak Republike Hrvatske prenose odredbe direktiva Europske unije: 2009/126/EZ, 2014/99/EU i 2009/126/EZ.

Uredbom se propisuje da svaka nova benzinska postaja mora biti opremljena sustavom za povrat benzinskih para ako je njezin stvarni ili planirani protok veći od 500 m³ godišnje ili ako je njezin stvarni ili planirani protok veći od 100 m³ godišnje, a smještena je unutar trajno naseljenih stambenih četvrti ili područja gdje se odvija stalna radna aktivnost. Svaka postojeća benzinska postaja koja se značajnije preuređuje mora tijekom preuređivanja biti opremljena sustavom za povrat benzinskih para ako je njezin stvarni ili planirani protok veći od 500 m³ godišnje ili ako je njezin stvarni ili planirani protok veći od 100 m³ godišnje. Svaka postojeća benzinska postaja s protokom većim od 3.000 m³ godišnje mora biti opremljena sustavom za povrat benzinskih para najkasnije do 31. prosinca 2018. godine.

Oprema za povrat benzinskih para koja se ugrađuje na benzinskim postajama, mora udovoljavati uvjetima tehničkih standarda zaštite okoliša kojima se postiže učinkovitost sustava za povrat benzinskih para od najmanje 85 % ili omjer para / benzin od najmanje 0,95, a najviše 1,05, ako se prikupljene benzinske pare pohranjuju u skladišni spremnik na benzinskoj postaji. Tehnički standard zaštite okoliša dokazuje proizvođač opreme putem certifikata izdanog u skladu s normom HRN EN 16321-1:2013 pri čemu se učinkovitost sustava za povrat benzinskih para tijekom njegova rada ispituje najmanje jedanput godišnje u skladu s ranije navedenom normom. Ako je ugrađen automatski sustav nadzora, učinkovitost prikupljanja benzinskih para sustava za povrat benzinskih para ispituje se tijekom njegova rada najmanje jedanput u tri godine. Ova ispitivanja provode inspekcijaska tijela vrste A akreditirana prema zahtjevima hrvatske norme HRN EN ISO/IEC 17020. Vlasnik benzinske postaje dužan je do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu dostaviti za svaku pojedinu benzinsku postaju podatke o benzinskoj postaji, protoku benzina i drugih tekućih naftnih goriva, vrsti ugrađenog sustava za povrat benzinskih para i ispitivanju učinkovitosti sustava za povrat benzinskih para.

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestala je važiti *Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (NN 5/11)*.

Izvor: NARODNE NOVINE, <http://narodne-novine.nn.hr>

'AEO' oznake kvalitete

Koncept ovlaštenog gospodarskog subjekta ili AEO (*Authorised Economic Operators*) koncept temelji se na načelu 'carina za poslovno partnerstvo' kojeg je uvela Svjetska carinska organizacija (WCO). Pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji Ministarstvo financija, Carinska uprava, započela je s primjenom ovog koncepta u skladu s izmjenama i dopunama carinske uredbe EU (Uredba (EZ) br. 648/2005) vezane uz sigurnost kretanja roba. Uredba 648/2005 dopunjuje Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice, a između ostalog u odjeljku 1A definira pravila za ovlaštene gospodarske subjekte. Status AEO je međunarodno priznata oznaka kvalitete što znači da tvrtka ispunjava sve propisane kriterije kvalitete gospodarskog subjekta, te da je poslovanje u potpunosti u skladu sa carinskim propisima, odgovarajućim standardima vođenje poslovne evidencije, financijske likvidnosti, poslovne sigurnosti i zaštite po propisanim sigurnosnim standardima. Program AEO-ova na raspolaganju je svim gospodarskim subjektima, bez obzira na veličinu tvrtke, uključujući male i srednje tvrtke. Status AEO-a koji dodijeli jedna država članica priznaju carinska tijela u svim državama članicama.

Gospodarski subjekti mogu ishoditi neki od tri certifikata o statusu ovlaštenog gospodarskog subjekta koje im pružaju lakši pristup carinskim pojednostavljenjima i olakšice vezane uz sigurnosno-zaštitne mjere:

AEOC certifikat carinska pojednostavljenja (*AEO certificate-Customs simplifications*) predviđeno je za gospodarske subjekte s poslovnim nastanom u Zajednici koji bi htjeli imati korist od različitih pojednostavljenja koja su izričito omogućena u okviru carinskog zakonodavstva.

Mjerila za dodjelu AEOC-a uključuju:

- postojanje evidencije o usklađenosti s carinskim zahtjevima,
- postojanje zadovoljavajućeg sustava vođenja trgovačke i, ako je potrebno, evidencije prijevoza, koji omogućuje odgovarajuće carinske kontrole, i
- dokazanu financijsku solventnost.

Korisnik AEOC-a ima pravo na:

- jednostavniji pristup carinskim pojednostavljenjima budući da se mjerila koja su već bila provjerena pri dodjeli AEOC-a neće ponovo provjeravati,
- manje fizičkih i dokumentarnih carinskih kontrola u odnosu na druge gospodarske subjekte, s izuzetkom kontrola vezanih uz mjere zaštite i sigurnosti,
- prednost ako je odabran za kontrolu,
- mogućnost zahtijevanja posebnog mjesta za takvu kontrolu.

AEOs certifikat sigurnosti i zaštite (*AEO certificate – Security and safety*) predviđen je za gospodarske subjekte s poslovnim nastanom u Zajednici koji bi htjeli imati korist od posebnih olakšica vezanih uz carinske kontrole koje se odnose na zaštitu i sigurnost kada roba ulazi u ili napušta carinsko područje Zajednice.

Mjerila za dodjelu AEOs-a uključuju:

- postojanje evidencije o usklađenosti s carinskim zahtjevima,

- postojanje zadovoljavajućeg sustava vođenja trgovačke i, ako je potrebno, evidencije prijevoza, koji omogućuje odgovarajuće carinske kontrole (za razliku od AEOC-a, AEOS ne zahtijeva posjedovanje logističkog sustava koji u svojoj evidenciji razlikuje robu Zajednice od robe koja nema status robe Zajednice),
- dokazanu financijsku solventnost, i
- odgovarajuće standarde zaštite i sigurnosti.

Korisnik AEOS-a ima pravo na:

- mogućnost prethodne obavijesti kad je odabran za kontrolu,;
- manje podataka za ulazne i izlazne skraćene deklaracije,
- manje fizičkih i dokumentarnih carinskih kontrola u vezi sa zaštitom i sigurnošću;
- prednost ako je odabran za kontrolu,
- mogućnost zahtijevanja posebnog mjesta za takvu kontrolu.

AEOF certifikat carinska pojednostavnjenja / zaštita i sigurnost (*AEO certificate – Customs simplifications/Security and safety*) izdaje se za gospodarske subjekte s poslovnim nastanom u Zajednici koji bi htjeli imati korist od različitih pojednostavnjenja koja su izričito omogućena u okviru carinskog zakonodavstva i posebnih olakšica vezanih uz carinske kontrole koje se odnose na zaštitu i sigurnost.

Mjerila za dodjelu AEOF-a uključuju:

- postojanje evidencije o usklađenosti s carinskim zahtjevima,
- postojanje zadovoljavajućeg sustava vođenja trgovačke i, ako je potrebno, evidencije prijevoza, koji omogućuje odgovarajuće carinske kontrole,
- dokazanu financijsku solventnost, i
- odgovarajuće standarde zaštite i sigurnosti.

Korisnik ove potvrde ima pravo na sve pogodnosti koje imaju nositelji i AEOC i AEOS certifikata.

AEO certifikate u Republici Hrvatskoj izdaje Ministarstvo financija, Carinska uprava. U travnju 2016. INA Industrija nafte d.d. dobila je AEOF certifikat nakon trogodišnjeg procesa pripreme i ishođenja. INA d.d. druga je kompanija u Hrvatskoj kojoj je dodijeljen certifikat. Prvi AEOF certifikat dodijeljen je Ericsson Nikoli Tesli 2014. g.

Izvor: CARINSKA UPRAVA RH, <https://carina.gov.hr/>; INA, <http://www.ina.hr/>

Smanjenje emisije CO₂ iz vozila u Europskoj uniji

Automobili stvaraju oko 12 % od ukupnih emisija ugljikovog dioksida u Europskoj uniji, glavnog stakleničkog plina, zato je smanjenje tih emisija jedan od ciljeva EU. Novi automobili koji su prodani na području Europske unije tijekom 2015. godine prosječno emitiraju 3 % manje ugljikovog dioksida (CO₂) nego oni koji su prodani tijekom 2014. godine i do 10 grama CO₂ po kilometru ispod ciljane vrijednosti prema privremenim podacima Europske agencije za okoliš. Prosječna emisija novog automobila prodanog u 2015. godini bila je 119,6 grama CO₂ po kilometru, što je znatno ispod cilja od 130 grama Europske unije postavljenog za 2015. godinu. Praćenje ovog stakleničkog plina započelo je tijekom 2010. godine, a otada su emisije smanjene za 20 g CO₂/km (15 %). Budući da je cilj da ta vrijednost do 2021. godine bude 95 g CO₂/km, proizvođači će tijekom narednih godina morati aktivno raditi na poboljšavanju novih vozila tako da ispušni plinovi čim manje zagađuju okolišni zrak.

Izvori: SVIJET KVALITETE, <http://www.svijet-kvalitete.com>

Novo izdanje norme HRN EN ISO 14021:2016

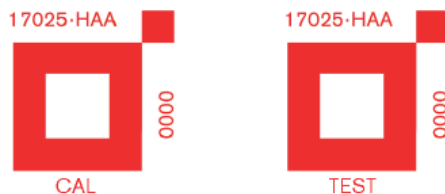
ISO organizacija je objavila novo izdanje norme o znakovima i izjavama o zaštiti okoliša koju je Hrvatski zavod za norme preuzeo kao normu HRN EN ISO 14021:2016 *Znakovi i izjave o zaštiti okoliša - Samodeklarirane tvrdnje o utjecaju na okoliš (Označivanje znakovima zaštite okoliša tipa II) (ISO 14021:2016; EN ISO 14021:2016)*. Uz ovu normu primjenjuje se i norma HRN EN ISO 14020:2001, *Znakovi i izjave zaštite okoliša - Opća načela (ISO 14020:2000; EN ISO 14020:2001)*. Znakovi i izjave zaštite okoliša jedna su od sredstava upravljanja okolišem i predmet su niza norma HRN EN ISO 14000. Oni daju obavijesti o proizvodu ili usluzi s obzirom na njihov ukupni ili pojedinačni utjecaj na okoliš. Opći je cilj znakova i izjava zaštite okoliša poticanje točne i jednoznačne obavijesti o aspektima okoliša proizvoda i usluga, potražnje i snabdijevanja tim proizvodima i uslugama koji manje opterećuju okoliš.

Norma HRN EN ISO 14021:2016 pomaže u snalaženju među oznakama, bavi se tvrdnjama o utjecaju na okoliš koje tvrtke dragovoljno daju za svoje proizvode. Ona je ključni alat za proizvođače i tvrtke koje žele na najbolji način informirati o utjecaju njihovih proizvoda na okoliš. Nadalje, ova norma daje zahtjeve za samodeklarirane tvrdnje o utjecaju na okoliš, uključujući izjave, simbole i grafiku povezanu s proizvodom ili uslugom. Osim toga, daje popis općih zahtjeva koje je potrebno ispuniti pri primjeni norme, definira odabrane nazive koji se uobičajeno upotrebljavaju u tvrdnjama o utjecaju na okoliš, navodi uvjete za njihovu primjenu i opisuje opću metodologiju za ocjenjivanje i verifikaciju samodeklariranih tvrdnji o utjecaju na okoliš.

Izvori: SVIJET KVALITETE, <http://www.svijet-kvalitete.com>

Novosti u Hrvatskoj akreditacijskoj agenciji

Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) objavila je novu obavijest koja se tiče rada akreditiranih laboratorija, kao i obavijest o izmjenama u pravilima akreditacije. Obavijest HAA ispitnim i umjernim laboratorijima tiče se novog akreditacijskog simbola koji će se uskoro izmijeniti za sve akreditirane ispitne i umjerne laboratorije prema HRN EN ISO/IEC 17025. Te izmjene definirane su novim izdanjem dokumenta HAA-Pr-2/5, *Pravila za uporabu akreditacijskog simbola i pozivanje na status akreditiranog tijela*, izdanje 6, travanj 2016. Prema novim pravilima za uporabu akreditacijskog simbola HAA će najkasnije do 1. lipnja 2016. godine svim akreditiranim laboratorijima dostaviti izmijenjeni akreditacijski simbol. Svi akreditirani ispitni i umjerni laboratoriji su obvezni do 1. lipnja 2017. uskladiti pozivanje na status akreditiranog tijela korištenjem akreditacijskih simbola koji uključuje oznaku norme HRN EN ISO/IEC 17025 i slovnu oznaku **TEST** za ispitne laboratorije te oznaku norme HRN EN ISO/IEC 17025 i slovnu oznaku **CAL** za umjerne laboratorije, umjesto prethodno važećeg simbola koji uključuje oznaku norme HRN EN ISO/IEC 17025 bez slovnih oznaka.

Osim toga, HAA je izmijenila niz dokumenata koji se tiču rada akreditiranih tijela:

- HAA-Pr-2/1, Pravila za akreditaciju tijela za ocjenu sukladnosti, izdanje 19, travanj 2016;
- HAA-Pr-2/1-Dodatak 1, izdanje 13, travanj 2016;
- HAA-Pr-2/5, Pravila za uporabu akreditacijskog simbola i pozivanje na status akreditiranog tijela, izdanje 6, travanj 2016;
- HAA-Pr-2/11, Pravila za akreditaciju TOS-ova u svrhu notifikacije, izdanje 4, travanj 2016;
- HAA-Pr-2/13, Pravila za akreditaciju u svrhu prijavljivanja prema Uredbi (EU) 305/2011, izdanje 2, travanj 2016;
- HAA-P-7/6, Suspenzija, povlačenje ili suženje akreditacije, izdanje 8, 2016-04-08;
- HAA-P-7/8, Witness audit, izdanje 8, 2016-04-08.

HAA je objavila i novu uputu:

- HAA-Up-1/6, Upute o primjeni specifičnih zahtjeva za laboratorije koji provode umjeravanje duljine, izdanje 1, 2016-04-08.

Izvori: HAA, www.akreditacija.hr, SVIJET KVALITETE, www.svijet-kvalitete.com

Priredio Zlatko Grgić